

דף קא

רי"א. א. האם מותר לשורר פסוקים מן התורה?

ב. האם מותר ללחוש על המכה?

ג. האם מותר לשאול בדבר שדיים?

ד. 'ההוגה את השם באותיותיו – אין לו חלק לעוה"ב' (לדברי אבא שאול) – במה דברים אמורים?

א. הקורא פסוק ועושהו כמין זמר, אף על פי שהוא משיר השירים (והרי עיקרו שיר) – מביא רעה לעולם (עפ"י רש"י).

כתבו כמה פוסקים שכשכוונתו לשבח ולהודות לה' [או כתפילה] – מותר. ברמב"ם ושו"ע הושמט כל עיקר דין זה.

[וכן הקורא פסוק בבית משתאות בלא זמנו – מביא רעה לעולם. להוציא אם אומרו בזמנו על המשתה כגון שהוא יום טוב ונוטל כוס בידו ואומר עליו דברי הגדה ופסוקים מענינו של יום – זה מביא טובה לעולם].

ב. שנינו, הלוחש על המכה (פסוקים מהתורה) אין לו חלק לעוה"ב. ופרש ר' יוחנן: ברוקק ואה"כ לוחש (אבל להפך – יש לו חלק, שאין זה בזיון כל כך. ואולם איסור יש בכל אופן. יו"ד קעט, ח). ואפילו בלא הזכרת שם אסור, וכל פסוק שהוא, בין שיש לו קשר עניני למכה ולרפואה בין שאין לו.

א. לדעת רש"י בשם רבותיו – מותר בלעז. אבל ברוקק יש לזוהר בכל ענין, בפרט עם מזכירים השם (ערמ"א יו"ד קעט, ח. וע"ש ב"ח וש"ך).

ב. דוקא על המכה הקיימת אסור, אבל להגן – מותר (שבעות טו: ופוסקים). וכן במקום סכנת נפשות הכל מותר (פוסקים).

ג. אין שואלים בדבר שדיים בשבת (משום 'ממצוא חפצך ודבר דבר'), אבל בחול – מותר. ולרבי יוסי אסור. וטעמו מפני הסכנה, שלא יזוק על ידיהם.

יש אומרים שלא הותר אלא לשאול על דבר שנאבד וכד', אבל מעשה שדיים אסור, ככישוף. ויש חולקים. והסיקו הפוסקים שבכל אופן יש להמנע מכך.

ד. ההוגה את השם באותיותיו, לדברי אבא שאול אין לו חלק לעולם הבא. ואמרו בגמרא: בגבולין ולא במקדש. ובלשון עגה. (יש מפרשים: בלשון לעז. וי"מ: כדרך שיחה שלא לצורך, או בשינוי הנקודות). יש אומרים שמדובר בשם הוי' וי"מ בשם בן מ"ב אותיות, שמפרשו (ערש"י ותוס' סוכה ה ועוד. וכן נחלקו הדעות אם מדובר שמבטא את שם השם או שמבטא את האותיות במלואן). וכל זה לענין מה שאמרו שאין לו חלק לעולם הבא, אבל איסור יש בדבר מלבד במקדש באופן המותר.

דף קב

רי"ב. א. אלו שני צדיקים טעו וחתמו לירבעם בן נבט?

ב. איזו עת מזומנת לפורענות ואיזה מקום מסוים מזומן לפורענות?

ג. מפני מה זכה עמרי למלכות?

ד. מפני מה זכה אחאב למלכות כ"ב שנה?

א. אחיה השילוני הנביא ויהוא המלך טעו וחתמו לירבעם להסכים עמו על כל מעשיו.

ב. יש עת מזומנת לטובה ויש מזומנת לפורענות, כפי שדרשו מן הכתובים. וכגון תשעה באב – זמן המזומן לפורענות. וכן יש מקום מזומן לפורענות כגון שכס, שם עינו את דינה, שם מכרו אחיו את יוסף ושם נחלקה מלכות בית דוד.

ג. עמרי זכה למלכות מפני שהוסיף כרך אחד בארץ ישראל – שומרון.

ד. אחאב זכה למלכות כ"ב שנה מפני שכיבד את התורה [שניתנה בכ"ב אותיות], בכך שמאן ליתן את ספר התורה לבן הדד.

[ועוד אמרו עליו שהיה מהנה ת"ח מנכסיו ומשום כך כיפרו לו מחצה].

דף קג

ריג. האם יש לאישים דלהלן חלק לעולם הבא?

א. מנשה מלך יהודה.

ב. יהויקים ואמון מלכי יהודה.

ג. אחז ואחזיה מלכי יהודה.

ד. שאר מלכי ישראל שכתוב בהם ויעש הרע בעיני ה'.

ה. מיכה.

ו. אבשלום.

א. מנשה – לדברי חכמים, אין לו חלק לעולם הבא. רבי יהודה אומר: יש לו. מחלוקתם האם עשה תשובה אם לאו. [אמר רבי יוחנן: כל האומר מנשה אין לו חלק לעוה"ב – מרפה ידיהם של בעלי תשובה. שנה התנא לפני רבי יוחנן: מנשה עשה תשובה שלשים ושלוש שנים...].

ב. יהויקים ואמון אינם נמנים בין אלו שאין להם חלק לעוה"ב, ואע"פ שהרשיעו מאד. (הטעם מפורש להלן).

ג-ד. אחז ואחזיה ושאר מלכי ישראל שכתוב בהם ויעש הרע... – שנו משום ר' מאיר: לא חיים לעוה"ב עם הצדיקים, ולא נידונים בגיהנם.

להלן אמרו שאחז לא נמנה עם אלו שאין להם חלק לעוה"ב. וכנראה דהיינו אליבא דחכמים ולא כר' מאיר.

ה. מיכה לא נמנה בין אותם שאין להם חלק לעוה"ב, מפני שפתו מצויה לעוברי דרכים.